

Násilná kolektivizace zemědělství jako memento éry komunismu

14.6.2024 - Martin Vacek | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Obsahem dvoudenní mezinárodní vědecké konference, kterou ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a dalšími partnery organizoval slovenský Ústav paměti národa ve dnech 5. a 6. června 2024 v Bratislavě, byla násilná kolektivizace zemědělství v zemích s komunistickým režimem.

Příspěvky a diskuze na konferenci, které se vedle slovenských a českých historiků (z Ústavu pro studium totalitních režimů) zúčastnili také odborníci z Rumunska, Ukrajiny, Maďarska, Lotyšska a Litvy, analyzovaly současnou situaci v oblasti odborného zpracování tématu, přinesly nejnovější výsledky historického výzkumu, přiblížily fenomény této problematiky, nabídly mnohé inspirativní pohledy na dané téma a poskytly také interdisciplinární komparaci různých odborných náhledů a myšlenek v kontextu širšího evropského prostoru.

„Kolektivizace venkova se stala zásadním krokem ve všech zemích, kde vládly komunistické režimy. Násilí, likvidace hospodářů a jejich hospodářství, rozvrat hodnot i fungujícího zemědělství. Obzvláště v tehdejší Československu byla kolektivizace velmi hluboká a nejbližší sovětskému příkladu. Tisíce vězněných, vyhnaných, okradených či dokonce popravených sedláků, utrpení jejich rodin a třídní rasismus původu uplatňovaný na jejich potomky,“ konstatoval **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů, který na konferenci přednesl příspěvek na téma Ústavněprávní aspekty kolektivizace v Československu, v němž zanalyzoval ukotvení pozemkového vlastnictví sedláků v ústavě a právním řádu Československa, posuny v směřující k jeho ústavní úpravě a vytvoření nového typu vlastnictví a stejně tak neústavnost a nelegálnost násilného provádění kolektivizace, což demonstroval na konkrétním případě.

Ve stejném tematickém bloku (Perzekuce a nátlak jako nástroj kolektivizace) vystoupili i další historici Ústavu pro studium totalitních režimů – **Jiří Urban** se věnoval problematice státních statků („Výkladní skříň“ socialistické velkovýroby? Státní statky a jejich role při prosazování kolektivizace zemědělství), **Jaroslav Rokoský** vystěhování rolníků z jejich zemědělských statků (První na seznamu vystěhovaných rolníků v Československu. Akce „K“ – dvě rolnické rodiny, dva rolnické osudy) a **Jan Kalous** pronásledování, represím a procesům s těmi, kteří se nechtěli „kolektivizaci“ podvolit (Státní bezpečnost a kolektivizace – pronásledování, represe, procesy). Všechny příspěvky našich historiků budou brzy ke zhlédnutí na kanálu YouTube ÚSTR.

- Celý záznam mezinárodní konference na kanále YouTube Ústavu paměti národa

<https://www.ustrcr.cz/nasilna-kolektivizace-zemedelstvi-jako-memento-ery-komunismu>